

Universitätsbibliothek Paderborn

**Disputationes|| ROBERTI BELLAR-||MINI E SOCIETATE
IESV,|| DE CONTROVERSIIS CHRISTIANAE|| FIDEI,
ADVERSVS HVIVS TEM-||poris Hæreticos,||**

Tribus Tomis comprehensæ.||

DE ECCLESIA|| TRIVMPHANTE,|| TRIBVS LIBRIS|| EXPLICATA.||

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

Ingolstadii, [1599]

VD16 B 1607

XXIII. Imagines Christi impropriè, vel per accidens posse honorari cultu
latriæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53909](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53909)

bere imagines adorari. At certè loquuntur de adoratione latræ; nam alioqui imagines venerabiles esse nō negant. Porro Ioannes Damascenus lib. 1. & 3. Apologetico sæpius repetit, imagines honorari debere, sed nullo modo latræ. Adrianus Papa I. in epist. ad Carolum Magnum, can. vlt. multis verbis docet & repetit, imagines esse honorandas cultu, quo honoramus sacras Scripturas, sed non colendas cultu quo colimus Deum. Idem habet Ioānes Aurelianensis in libro de cultu imaginum. Cur ergo quæso, non loquimur, vt Patres nostri loquuntur?

QUARTO, dicere populo, imaginem Christi, vel crucem adorandam esse latræ cultu, illo ipso, quo adoratur Deus, nō caret magno periculo; nam qui defendunt imagines adorari latræ, coguntur vt subtilissimis distinctionibus, quas vix ipsimet intelligunt, nedum populus imperitus.

QUINTO, iste modus loquendi offendit aures Catholicorū, & præbet occasionem hæreticis liberius blasphemandi.

SEXTO, secundum rei veritatem (vt ostendam paulò post) non potest dici, adorari latræ imagines, nisi per accidens, vel improprie; per se autem, & proprie nullo modo. Et præterea illa adoratio per accidens, vel impropria rarissimè exerceri solet. Ordinaria enim adoratio est illa, quæ exhibetur imaginibus externis per se, & proprie, at quod simpliciter dicitur, non intelligitur de eo, quod per accidens, vel improprie, & aliquando conuenit rei, sed de eo, quod per se, & proprie, & vt in plurimum conuenit, ergo simpliciter loquendo non est affirmandum, sed negandum imagines adorari latræ.

CAPVT XXIII.

*Imagines Christi improprie, vel per accidens
posse honorari cultu latræ.*

TERTIA propositio. Si de re ipsa agatur, admit-
ti potest, imagines posse coli improprie, vel per
accidens eodem genere cultus, quo exemplar ip-
sum colitur.

QQQppp 2

Ac

Ac PRIMVM, quod imago possit coli impropiè eo cultu, quo ipsum exemplar, probatur; nam aliquando imago accipitur pro ipso exemplari, & ea, quæ fierent circa ipsum exemplar, si adesset præsens, fiunt circa imaginem, mente tamen defixa in exemplari. Sic concionatores alloquuntur imaginem crucifixi, ei que dicunt, tu nos redemisti, tu nos Patri conciliaasti; ista enim non dicuntur imagini, nec ut lignum est, nec ut imago est, sed ut accipitur loco exemplaris, id est dicuntur ipsi Christo, cuius tamen imago vicem gerit. Quod admodum etiam in die Parasceues, cum crucifixus pariter deregitur, & ostenditur, & adorandus proponitur, illa omnia per imaginem ipsi Christo vero exhiberi intelliguntur. Illa autem propriè nullus honor defertur imagini, sed soli exemplari: tamen impropiè dici potest ipsa etiam imago honorari.

Quòd autem possit imago adorari adoratione ipsius exemplaris, propriè quidem, sed per accidens, probatur; nam aliquando nõ accipimus imaginem pro exemplari, nec consideramus solam imaginem, vel solum exemplar, sed consideramus exemplar, ut obiectiuè relucet in imagine, & ipsum sic repræsentatum, & quasi vestitum imagine veneramur: tunc autem necessariò adoramus imaginem eodem cultu, quo ipsum exemplar, sed per accidens; nam qui adorat aliquem, adoratur etiam omnia, quæ cum illo coniuncta sunt. sicut qui adoratur regem vestitum, adoratur simul regem, & vestes; sed imago concipitur eo tempore coniuncta cum exemplari, quod adoratur; igitur etiam ipsa adoratur, per accidens tamen, quia ipsa nec est suppositum quod adoratur, nec ratio adorationis, sed quiddam adiunctum.

Videtur autem hæc fuisse mens auctorum secundæ opinionis; nam illi omnes cum explicant, quomodo imago adoratur eadem adoratione, qua ipsum exemplar, semper determinunt tandem vel ad impropiam adorationem, vel ad adorationem per accidens. Alexander, & Bonaventura satis clare indicant se loqui de adoratione impropiâ. Dicunt enim idem imaginem Christi adorari latriæ cultu, quia non tam ipsa, quam Christus in ipsa adoratur.

Porro B. Thomas, & qui eum sequuntur, intelligendi sunt de adoratione per accidens; nam in primis hoc probat argu-

mentatio eorum de unitate motus in imaginem, & in exemplar. Tūc enim est idem motus in imaginem, & in exemplar, quando exemplar consideratur ut obiectiue relucet in imagine, ut diximus.

Deinde **Capreolus** disertè admittit adorationem istam imaginum esse per accidens, quomodo adorantur vestes Regis, cum Rex vestitus adoratur. immò **B. Thomas** ipse art. 4. eiusdem quæstionis dicit, ita honorari honore regio imaginem Regis, sicut vestes Regis. Certum autem est vestes Regis non honorari regio honore, nisi per accidens.

Denique eodem tendit speculatio Caietani, cum ille dicit imaginem Christi adorari latria, non ratione materiæ, nec ratione formæ, seu figuræ, sed ratione actualis repræsentationis; non enim vult dicere, repræsentationem illam actualem esse rationem, cur imago adoretur latria. sed vult dicere, illam repræsentationem esse conditionem, ratione cuius imago concipitur coniuncta cum exemplari, & proinde per accidens adoratur.

CAPVT XXIV.

Imagines per se, & propriè non esse colendas eo cultu, quo exemplar ipsum colitur.

QUARTA propositio. Imago per se, & propriè nō est adoranda eodem cultu, quo ipsum exemplar; & proinde nulla imago est adoranda cultu latriæ per se, & propriè.

Probatur **PRIMO** ex Concilio VII. act. 7. vbi legimus, imaginem Christi non esse adorandam latria. Id autem falsum esset, si imagini per se, ac propriè deberetur idem cultus, qui deberetur exemplari, Christus enim cultu latriæ adorandus est.

DICIS; Concilium loquitur de adoratione, quæ exhibetur rei propter se; imago autem adoratur latria, sed propter aliud. **CONTRA;** nam Concilium dicit, imagines non aliter adorari, quàm adoretur liber Euangeliorum, & sacra vasa. quod idem repetit VIII. Synodus, act. vlt. can. 3. At nemo vn-

QQQ999 3 quam